SARUPATHAR COLLEGE LIBRARY
Date..............
SARUPATHAR

Total No. of printed pages -12

Code : EDUC

2026

Education

Full Marks : 100
Pass Marks : 30

Time : 3 Hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

Part -A

Q. NO 1-50 Carries 1 marks each	1x50= 50

Part -B

Q. NO 51 Carries 2 marks each (Any six out of Nine)	2x6 = 12
Q. NO 52 Carries 4 marks each (Any four out of six)	4x4= 16
Q. NO 53-54 Carries 5 marks each (Any two out of four)	5x2= 10
Q. NO 55-56 Carries 6 marks each (Any two out of four)	6x2= 12
	Total = 100

PART-A

1. 'Education is manifestation of perfection already in man.'– who said this?
"মানুহৰ অন্তৰ্নিহিত পূৰ্ণতাৰ প্ৰস্ফুতিতকৰণেই শিক্ষা।" — এই কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
   a) Mahatma Gandhi মহাত্মা গান্ধী
   b) Swami Vivekananda স্বামী বিবেকানন্দ
   c) Pestalozzi পেষ্টালজী
   d) John Dewey জন ডিউই

2. 'Education is a bi-polar process'— who said this?
'শিক্ষা এক দ্বি- পাক্ষিক প্ৰক্ৰিয়া' — এই কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
   a) John Dewey জন ডিউই
   b) Sir John Adams ছাৰ জন আডামচ
   c) Herbert Spencer হাৰ্বাট স্পেনচাৰ
   d) Pestalozzi পেষ্টালজী

3. Animism' is the characteristic of which stage of human development?
'সৰ্বপ্ৰাণবাদিতা' মানুহৰ বিকাশৰ কোনটো স্তৰৰ বৈশিষ্ট্য?
   a) Infancy শৈশৱকাল
   b) Childhood বাল্যকাল
   c)Adolescence কৈশোৰ কাল
   d) Adulthood প্ৰাপ্তবয়স্ক কাল

4. The word 'school' is derived from which Greek word?
"School" শব্দটো গ্ৰীক ভাষাৰ কোনটো শব্দৰ পৰা আহিছে?
   a) Skole b) Schole c) Skohle d) Scole

5. Choose the correct option about non-formal education:
অগতানুগতিক শিক্ষা সম্পৰ্কে শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা
   i) It provides degree, diploma and certificates. এই শিক্ষাই ডিগ্ৰী, ডিপ্লমা, চাৰ্টিফিকেট প্ৰদান কৰে।
   ii) It is expensive এই প্ৰকাৰৰ শিক্ষা ব্যয়বহুল।
   iii) It is democratic in nature. এই শিক্ষা গণতান্ত্ৰিক প্ৰকৃতিৰ।
   iv) It is limited to certain age. এই শিক্ষা নিৰ্দিষ্ট বয়সসীমাৰ মাজত আবদ্ধ।
   (a) Only (ii) is correct কেৱল (ii) শুদ্ধ
   (b) (i) and (iii) are correct (i) আৰু (iii) শুদ্ধ
   (c) (ii) and (iv) are correct (ii) আৰু (iv) শুদ্ধ
   (d) (i) and (iv) are correct (i) আৰু (iv) শুদ্ধ

6. Which of the following statements about the synthesis between Individualistic and Socialistic aim of education is correct? শিক্ষাৰ ব্যক্তিতান্ত্ৰিক আৰু সমাজতান্ত্ৰিক লক্ষ্যৰ সমন্বয় সম্পৰ্কে তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ?
   a) Individual personality can fully develop without social environment.
   ব্যক্তিৰ ব্যক্তিত্ব সামাজিক পৰিৱেশ অবিহনে সম্পূৰ্ণ বিকাশ লাভ কৰিব পাৰে।

b) Social development is possible only when individual talents are suppressed.
ব্যক্তিগত প্ৰতিভা দমন কৰিলেহে সামাজিক বিকাশ সম্ভৱ হয়।

c) Individual development contributes to social development, and society in turn provides conditions for development of individual.
ব্যক্তিগত বিকাশে সামাজিক বিকাশলৈ অৱদান আগবঢ়ায় আৰু সমাজে পুনৰ ব্যক্তিৰ বিকাশৰ বাবে পৰিৱেশ প্ৰদান কৰে।

d) Personal aims must always be sacrificed to maintain social harmony.
সামাজিক সামঞ্জস্য বজাই ৰাখিবলৈ ব্যক্তিগত লক্ষ্যক সদায় উৎসৰ্গা কৰিব লাগিব।

7. During childhood, social development mainly refers to:
বাল্য কালত সামাজিক বিকাশে মূলতঃ বুজায় ঃ

a) Learning to write and read correctly সঠিকভাবে লিখা আৰু পঢ়া শিকা

b) Learning to control physical movements দেহৰ চলন-ফুৰণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাটো শিকা

c) Learning to interact, cooperate and play with friends
বন্ধু-বান্ধৱীৰ সৈতে আন্তঃ ক্ৰিয়া, সহযোগিতা আৰু খেলা-ধূলা কৰিবলৈ শিকা

d) Learning to hide emotions from others নিজৰ অনুভৱ আনৰ পৰা লুকুৱাবলৈ শিকা

8. Which of the following is an input device of a computer? নিম্নলিখিতৰ ভিতৰত কোনটো কম্পিউটাৰৰ এটা ইনপুট ডিভাইচ?

a) Keyboard কীবোৰ্ড
b) Monitor মনিটৰ
c) Printer প্ৰিন্টাৰ
d) Speaker স্পীকাৰ

9. Match the following agencies with the years of their establishment and choose the correct option
তলৰ অভিকৰণসমূহক প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা তাৰিখৰ সৈতে মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা।

a)	NCERT	(i) 1945 (১৯৪৫)
b)	UGC	(ii) 1885 (১৮৮৫)
c)	UNESCO	(iii) 1953 (১৯৫৩)
d)	SCERT, ASSAM	(iv) 1961 (১৯৬১)

(A) (a)-(i), (b)-(iv), (c)-(ii), (d)-(iii)
(B) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(iv), (d)-(i)
(C) (a)-(iii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(ii)
(D) (a)-(iv), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(ii)

10. A school allows students to participate in class discussions, express their opinions freely, and take part in decision-making for school activities. This practice reflects which aim of education?
এখন বিদ্যালয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক শ্ৰেণী-আলোচনাত অংশ ল'বলৈ, নিজৰ মতামত স্বাধীনভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ আৰু বিদ্যালয়ৰ কাৰ্যকলাপৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ সুযোগ দিয়ে। এই ধৰণৰ অভ্যাসে শিক্ষাৰ কোনটো লক্ষ্যক প্ৰতিফলিত কৰে?

a) Vocational aim বৃত্তিমূলক লক্ষ্য
b) Social aim সামাজিক লক্ষ্য
c) Democratic aim গণতান্ত্ৰিক লক্ষ্য
d) Cultural aim সাংস্কৃতিক লক্ষ্য

11. Education in its wider meening refers to ব্যাপক অৰ্থত শিক্ষা বুলিলে,

a) Only Formal learning within schools and colleges
কেৱল বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ত হোৱা আনুষ্ঠানিক শিক্ষা

b) Planned instruction given by trained teachers
প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত শিক্ষকৰ দ্বাৰা আগবঢ়োৱা পৰিকল্পিত শিক্ষা

c) All experiences that help in the overall development of an individual
সকলো অভিজ্ঞতা যিয়ে ব্যক্তিৰ সামগ্ৰিক বিকাশত সহায় কৰে

d) Acquiring degrees and certificates for employment
চাকৰি পাবলৈ ডিগ্ৰী আৰু প্ৰমাণ পত্ৰ লাভ কৰা

12. Who wrote the book "Education : Its Data and First Principles" ?

"Education : Its Data and First Principles" গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল ?

a) Sir Percy Nunn চাৰ পাৰ্চি নান
b) J. J. Rousseau জে জে ৰুচো
c) Friedrich Frobel ফ্ৰেডৰিক ফ্ৰবেল
d) Maria Montessori মাৰিয়া মন্টেছৰী

13. An infant pretends to talk on a phone just like their parents. Which characteristic of the infant does this behavior indicate ?

এজন শিশুৱে মাক-দেউতাকে যেনেদৰে ফোনত কথা পাতে, তেনেদৰে ফোনত কথা পাতিছে। এই আচৰণে শিশুটোৰ কোনটো বৈশিষ্ট্যক বুজায় ?

a) Imagination কল্পনা প্ৰৱণতা
b) Imitativeness অনুকৰণপ্ৰিয়তা
c) Curiosity কৌতূহল পৰায়ণতা
d) Dependability পৰনিৰ্ভৰশীলতা

14. During childhood, boys love to be with boys and girls love to be with girls. Which characteristic of them does this behavior indicate ?

শৈশৱ কালত ল'ৰাই ল'ৰাৰ সৈতে আৰু ছোৱালীয়ে ছোৱালীৰ সৈতে থাকিবলৈ ভাল পায়। এই ধৰণৰ আচৰণে তেওঁলোকৰ কোনটো বৈশিষ্ট্যক বুজায় ?

a) Playfulness খেলা প্ৰৱণতা
b) Extroversion বহিঃ মুখিতা
c) Gang loyalty দলানুগত্য
d) Homo sexuality সমকামিতা

15. During childhood, one becomes able to acquire the power to judge good and evil, right and wrong, justice and injustice etc. Which characteristic of them does this behavior indicate ?

বাল্য কালত ল'ৰা-ছোৱালীয়ে ভাল-বেয়া, শুদ্ধ- অশুদ্ধ, ন্যায়-অন্যায় আদি বিচাৰ কৰাৰ ক্ষমতা অৰ্জন কৰে। এই ধৰণৰ আচৰণে তেওঁলোকৰ কোনটো বৈশিষ্ট্যক বুজায় ?

a) Emotional Development আৱেগিক বিকাশ
b) Social Development সামাজিক বিকাশ
c) Moral Development নৈতিক বিকাশ
d) Mental Development মানসিক বিকাশ

16. Match the following categories of students with their IQs and choose the correct option.

তলত দিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শ্ৰেণীবিভাজনসমূহক বুদ্ধিৰ মান অনুসৰি মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা।

a) Genius প্ৰতিভাশালী
(i) above 140 (১৪০ৰ ওপৰৰ)

b) Superior উচ্চ বুদ্ধি সম্পন্ন (ii) 90-100 (৯০-১০০)

c) Average সাধাৰণ (iii) 80-90 (৮০-৯০)

d) Dull ক্ষীণ বুদ্ধি সম্পন্ন (iv) 110-120 (১১০-১২০)

(A) (a)-(i), (b)-(iv), (c)-(ii), (d)-(iii)

(B) (a)-(i), (b)-(iii), (c)-(iv), (d)-(ii)

(C) (a)-(iii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(ii)

(D) (a)-(iv), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(ii)

17. Which of the following is not a professional quality of teacher?
তলত দিয়া কোনটো শিক্ষকৰ এটা ব্যৱহাৰিক গুণাৱলী নহয়?

a) Readiness প্ৰস্তুতাৱস্থা
b) Punctuality সময়ানুৱৰ্তিতা
c) Knowledge of subject matter বিষয়বস্তুৰ জ্ঞান
d) Appearance চেহেৰা

18. When was the first psychological laboratory established?
প্ৰথম মনোবৈজ্ঞানিক গৱেষণাগাৰ কেতিয়া স্থাপন কৰা হৈছিল।

a) 1779 (১৭৭৯)
b) 1879 (১৮৭৯)
c) 1869 (১৮৬৯)
d) 1890 (১৮৯০)

19. Psychology was once defined as the science of consciousness. What was the main limitation of this definition?
মনোবিজ্ঞানক এসময়ত চেতনাৰ বিজ্ঞান বুলি কোৱা হৈছিল। এই সংজ্ঞাটোৰ প্ৰধান সীমাবদ্ধতা কি আছিল?

a) It ignored the role of unconscious mind in human behavior মানৱ আচৰণত অচেতন মনৰ ভূমিকাক উপেক্ষা কৰিছিল
b) It supported the behavioral approach to psychology ই মনোবিজ্ঞানত আচৰণগত দিশক সমৰ্থন কৰিছিল
c) It focused more on external behavior than internal mental states
ই আভ্যন্তৰীণ মানসিক অৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তে বাহ্যিক আচৰণৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিছিল
d) It assumed that consciousness could not be studied scientifically
ই চেতনাৰ বৈজ্ঞানিক অধ্যয়ন অসম্ভৱ বুলি ধাৰণা কৰিছিল

20. Who among the following psychologist advocated that 'Psychology is the science of human behaviour'?
'মনোবিজ্ঞান মানুহৰ আচৰণ সম্বন্ধীয় বিজ্ঞান' — বুলি তলৰ কোনকেইজন মনোবিজ্ঞানীয়ে অভিহিত কৰিছিল?

a) J. B. Watson জে বি ৱাটচন
b) William Mc. Dougall মেকডুগেল
c) Vives ভিভচ
d) Hume হিউম

Choose the correct option (শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

a) Only (i) is true কেৱল (i) শুদ্ধ
b) (i) and (ii) are true (i) আৰু (ii) শুদ্ধ
c) (i) and (iv) are true (i) আৰু (iv) শুদ্ধ
d) (i), (ii) and (iv) are true (i), (ii) আৰু (iv) শুদ্ধ

21. 'First psychology lost its soul and then lost its mind, then it lost consciousness, it still has behavior of a kind'– who said this ?

"মনোবিজ্ঞানে প্ৰথমে হেৰুৱালে ইয়াৰ আত্মাক, তাৰ পাছত হেৰুৱালে মনক, তাৰ পাছত হেৰুৱালে সচেতনতাক আৰু এতিয়া ইয়াৰ আছেগৈ মাথোঁ আচৰণ।"— এই কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

a) Woodworth উডৱৰ্থ
b) Mc Dougall মেকডুগেল
c) J. B Watson জে বি ৱাটচন
d) Wilhelm Wundt উইলহেল্ম উন্ট

22. Which of the following is not a part of the brain

তলৰ কোনটো মস্তিষ্কৰ এটা ভাগ নহয়

a) Cerebrum গ্ৰমস্তিষ্ক
b) Spinal Cord মেৰুমজ্জা
c) Pon Varolli হেতু মস্তিষ্ক
d) Medula oblengta অধঃ মস্তিষ্ক

23. Which of the following gland is termed as Master Gland

তলৰ গ্ৰন্থিসমূহৰ কোন গ্ৰন্থিক গ্ৰন্থিপতি বা মুখ্য গ্ৰন্থি বোলা হয়

a) Pituitary Gland পোষক গ্ৰন্থি
b) Thyroid gland গল গ্ৰন্থি
c) Adrenal gland অধিবৃক্ক গ্ৰন্থি
d) Sex gland যৌন গ্ৰন্থি

24. Choose the correct option about sensation:

সংবেদন সম্পৰ্কে শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা ঃ

i) Sensation is simple sensory experience. সংবেদন এক সৰল মানসিক অৱস্থা
ii) Sensation is an active process সংবেদন এক সক্ৰিয় প্ৰক্ৰিয়া
iii) Sensation is a feeling without knowledge. সংবেদন জ্ঞান বিহীন
iv) Sensation is a complex Sensory experience. সংবেদন এক জটিল সংবেদনাত্মক অভিজ্ঞতা

A) Only (i) is correct কেৱল (i) শুদ্ধ
B) (i) and (iii) are correct (i) আৰু (iii) শুদ্ধ
C) (ii) and (iv) are correct (ii) আৰু (iv) শুদ্ধ
D) (i), (iii) and (iv) are correct (i), (iii) আৰু (iv) শুদ্ধ

25. Illusion occurs when : ভ্ৰান্তপ্ৰত্যক্ষ সংঘটিত হয় যেতিয়া ঃ

a) The sense organs do not function ইন্দ্ৰিয়সমূহে কাৰ্য নকৰে
b) The stimulus is absent উদ্দীপক অনুপস্থিত থাকে
c) A real stimulus is misinterpreted বাস্তৱ উদ্দীপকক ভুলকৈ বুজা হয়
d) There is no sensory experience কোনো সংবেদন অভিজ্ঞতা নাথাকে

26. Match the following sense organs with stimulus and choose the correct option.

তলত দিয়া ইন্দ্ৰিয়সমূহক উদ্দীপকৰ সৈতে মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা।

a) Eye চকু
i) Light পোহৰ

b) Ear কাণ
ii) Vapour বাষ্পীয় পদাৰ্থ

c) Nose নাক (iii) Soluble দ্ৰৱণীয় পদাৰ্থ

d) Tongue জিভা (iv) Sound শব্দ

(A) (a)-(i), (b)-(iv), (c)-(ii), (d)-(iii)

(B) (a)-(i), (b)-(iii), (c)-(iv), (d)-(ii)

(C) (a)-(iii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(ii)

(D) (a)-(iv), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(ii)

27. Which of the following is not a physical need :
তলৰ কোনটো জৈৱিক প্ৰয়োজন নহয় ঃ

a) Water পানী
b) Shelter আশ্ৰয়
c) Freedom স্বাধীনতা
d) Rest and Sleep জিৰণি আৰু টোপনি

28. A secondary drive is different from a primary drive mainly because
আৰ্জিত প্ৰেৰণা বা গৌণ প্ৰেৰণা প্ৰাথমিক বা জন্মগত প্ৰেৰণাৰ পৰা ভিন্ন কাৰণ

a) It cannot be modified by experience ইয়াক অভিজ্ঞতাৰ দ্বাৰা পৰিৱৰ্তন কৰিব নোৱাৰি

b) It is innate ই সহজাত

c) It develops through social condition and learning ই সামাজিক পৰিৱেশ আৰু শিক্ষাৰ দ্বাৰা গঢ় লয়

d) It cannot influence motivation ই অভিৰুচনত প্ৰভাৱ নেপেলায়

29. The word 'instinct' is derived from which Latin word ?
'Instinct' শব্দটো লেটিন ভাষাৰ কোনটো শব্দৰ পৰা আহিছে?

a) Instinctus b) Instinctive c) Instigate d) Intuitive

30. .... is the peculiar tendency only by human species. (Fill the blanks with appropriate alternative from the following)
—— হৈছে কেৱল মানৱ জাতিৰ বিশেষ প্ৰবৃত্তি। (তলৰ বিকল্পসমূহৰ পৰা উপযুক্ত শব্দৰে খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

a) Parental বাৎসল্য প্ৰবৃত্তি
b) Curiosity কৌতূহল প্ৰবৃত্তি
(c) Laughter হাস্য প্ৰবৃত্তি
d) Gregarious যৌথ প্ৰবৃত্তি

31. "Habit is a tendency of an organism to behave in the same way as it has behaved before." who said this ?
"অভ্যাস হ'ল জীৱই পূৰ্বতে কৰা আচৰণৰ পুনৰাবৃত্তি কৰাৰ এক প্ৰৱণতা"— এই কথাযাৰ কোনে কৈছিল ?

a) James জেমচ
b) Rose ৰছ
c) Ryburn ৰাইবৰ্ণ
d) Garret গেৰেট

32. There are two educational institutions named Maktab and —— during Muslims period in India.
মুছলমান যুগত ভাৰতত মোক্তাব আৰু —— নামৰ দুবিধ শিক্ষানুষ্ঠান আছিল।

a) Namghar নামঘৰ
b) Madrasa মাদ্ৰাছা
c) Tool টোল
d) Satra সত্ৰ

33. Who introduced Monitorial system?
মনিটৰিয়েল প্ৰথা কোনে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল।

a) Dr. Zakir Hussain ড° জাকিৰ হুছেইন
b) Dr. Ambedkar ড° আম্বেদকাৰ
c) Dr. Andrew Bell ড°এনড্ৰুবেল
d) Warren Hastings ৱাৰেন হেষ্টিংছ

34. Which of the following is traditional Sanskrit education centre?
তলৰ কোনখন পৰম্পৰাগত সংস্কৃত শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ?

a) Tol টোল
b) Pathsala পাঠশালা
c) Madrasa মাদ্ৰাছা
d) Satra সত্ৰ

35. The name of first printed book in Assamese language is
অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰথম ছপা পুথিখনৰ নাম হৈছে—

a) Bible বাইবেল
b) Kirton কীৰ্ত্তন
c) Ramayana ৰামায়ণ
d) Mahabharat মহাভাৰত

36. The Downward Filtration Theory suggested that education should first be provided to
নিম্নমুখী পৰিশ্ৰাৱন নীতি অনুসৰি শিক্ষা প্ৰথমে কাক প্ৰদান কৰা উচিত?

a) Masses সাধাৰণ জনসাধাৰণ
b) Elite class উচ্চশ্ৰেণীৰ লোক
c) Peasants কৃষক লোক
d) Women মহিলা

37. Who introduced the "Basic Education System" in India? ভাৰতবৰ্ষত বুনিয়াদী শিক্ষা পদ্ধতি কোনে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল?

a) Dr. Jakir Hussain, ড° জাকিৰ হুছেইন
b) Pandit Jawaharlal Nehru, পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰু
c) Gopal Krishna Gokhle, গোপাল কৃষ্ণ গোখলে
d) Mahatma Gandhi, মহাত্মা গান্ধী

38. In which year wood's dispatch was accepted?
কোন চনত উডৰ ঘোষণা পত্ৰ গ্ৰহণ কৰা হয়?

a) 1754 (১৭৫৪)
b) 1854 (১৮৫৪)
(c) 1954 (১৯৫৪)
d) 1856 (১৮৫৬)

39. When did Simla Conference call?
চিমলা শিক্ষা সন্মিলনখন কেতিয়া আহ্বান কৰা হৈছিল?

a) In September 1701 ১৭০১ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত
b) In September 1801 ১৮০১ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত
c) In September 1901 ১৯০১ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত
d) In September 2001 ২০০১ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত

40. Who is known as the "Father of educational Psychology"?

a) Pestalogy, পেস্টালজী
b) Aristotle, এৰিষ্টটল
c) Sir Percy Nun, চাৰ পাৰ্চি নান
d) Hume, হিউম

41. When Gokhle's first bill was submitted? গোখলেৰ প্ৰথমখন বিল কেতিয়া দাখিল কৰিছিল?

a) 10th March in 1710 ১৭১০ চনৰ ১০ মাৰ্চত

b) 10th March in 1810 ১৮১০ চনৰ ১০ মাৰ্চত

c) 10th March in 1910 ১৯১০ চনৰ ১০ মাৰ্চত

d) 10th March 2010 ২০১০ চনৰ ১০ মাৰ্চত।

42. Main aim of Mahatma Gandhi's basic education was to

মহাত্মা গান্ধীৰ বুনিয়াদী শিক্ষাৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল—

a) isolate children from productive work শিশুসকলক উৎপাদনমূলক কামৰ পৰা দূৰত ৰখা

b) foster self-sufficiency and dignity of labour আত্মনিৰ্ভৰশীলতা আৰু শ্ৰমৰ মৰ্যাদা উন্নত কৰা

c) replace manual skills with mechanization হাতৰ কামৰ ঠাইত যান্ত্ৰিকীকৰণ অনা

d) ignore economic contests of learning শিক্ষাৰ অৰ্থনৈতিক দিশক গুৰুত্ব নিদিয়া

Question No 43. to 50 are Assertion (A) and Reason (R) based questions. Two statements are given in each question. One statement is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Select the correct answers to these questions based on these statements from the option (A), (B), (C) and (D) as given below.

নিৰ্দেশনা ঃ প্ৰশ্ন নং ৪৩ ৰ পৰা ৫০ লৈকে উক্তি (A) আৰু যুক্তি (R) ৰ প্ৰশ্ন দিয়া হৈছে। প্ৰতিটো প্ৰশ্নত দুটি বাক্য দিয়া হৈছে। এটাক উক্তি (A) আৰু আনটোক যুক্তি (R) হিচাপে চিহ্নিত কৰা হৈছে। এই উক্তিকেইটাৰ ভিত্তিত, প্ৰশ্নসমূহৰ বাবে তলত দিয়া (A), (B), (C) আৰু (D) বিকল্পৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা।

(A) A is true but R is false A সত্য কিন্তু R অসত্য

(B) A is false but R is true A অসত্য কিন্তু R সত্য

(C) A and R both are true and R is the correct explanation of A

A আৰু R দুয়োটাই সত্য আৰু R, A ৰ সঠিক ব্যাখ্যা

(D) A and R both are true and R is not the correct explanation of A

A আৰু R দুয়োটাই সত্য কিন্তু R, A ৰ সঠিক ব্যাখ্যা নহয়

43. Assertion (A): Formal education follows a structured and systematic curriculum designed by educational authorities.

উক্তি (A) ঃ আনুষ্ঠানিক শিক্ষাই শিক্ষা কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা গঠনমূলক আৰু পদ্ধতিগত পাঠ্যক্ৰম অনুসৰণ কৰে।

Reason (R): Formal education usually takes place in informal settings without specific learning objectives.

যুক্তি (R) ঃ আনুষ্ঠানিক শিক্ষা সাধাৰণতে নিৰ্দিষ্ট শিকন উদ্দেশ্য নথকা অনানুষ্ঠানিক পৰিৱেশত সংঘটিত হয়।

44. Assertion (A) : Education and economics are closely related.

উক্তি (A) ঃ শিক্ষা আৰু অৰ্থনীতিৰ মাজত ঘনিষ্ঠ সম্পৰ্ক আছে।

Reason (R) : Education helps students to acquire knowledge and skills required for productive economic activities.

যুক্তি (R) ঃ শিক্ষাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উৎপাদনশীল অৰ্থনৈতিক কাৰ্যকলাপৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় জ্ঞান আৰু দক্ষতা প্ৰদান কৰে।

45. Assertion (A) : During adolescence, students are attracted towards adventurous activities.

উক্তি (A) ঃ কৈশোৰ অৱস্থাত ল'ৰা-ছোৱালীবিলাক দুঃসাহসিক কাৰ্যকলাপৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হয়।

Reason (R) : Adolescents become self-conscious about their physical appearance.

যুক্তি (R) ঃ কিশোৰ- কিশোৰীসকল নিজৰ শাৰীৰিক গঠনৰ বিষয়ে আত্ম-সচেতন হয়।

46. Assertion (A) : Co-curricular activities help students use their leisure time properly.

উক্তি (A) ঃ সহ-পাঠ্যক্ৰমিক কাৰ্যকলাপে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নিজৰ অৱসৰ সময় সঠিকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ সহায় কৰে।

Reason (R) ঃ They promote democratic values of students.

যুক্তি (R) ঃ এইবোৰ ছাত্ৰ- ছাত্ৰীৰ গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধৰ বিকাশত সহায় কৰে।

47. Assertion (A) : The knowledge of educational psychology helps a teacher to maintain classroom discipline.

উক্তি (A) ঃ শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ জ্ঞানে এজন শিক্ষকক শ্ৰেণীকোঠাৰ অনুশাসন বজাই ৰখাত সহায় কৰে।

Reason (R) : The knowledge of educational psychology helps a teacher to understand causes of students' behavior and apply suitable measures.

যুক্তি (R) ঃ শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ জ্ঞানে এজন শিক্ষকক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আচৰণৰ কাৰণসমূহ বুজা আৰু উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাত সহায় কৰে।

48. Assertion (A) : Sensation is necessary for perception.

উক্তি (A) ঃ সংবোধনৰ বাবে সংবেদন অপৰিহাৰ্য।

Reason (R): Perception is knowledge gathered in the absence of stimulus.

যুক্তি (R) ঃ সংবোধন হৈছে উদ্দীপকৰ অনুপস্থিতিত আহৰণ কৰা জ্ঞান।

49. Assertion (A) : Instinctive behavior escape is linked to emotion of fear.

উক্তি (A) ঃ প্ৰবৃত্তিমূলক আচৰণ পলায়নৰ লগত ভয় আৱেগ জড়িত হৈ আছে।

Reason (R) : The instinct of self-assertion relates to a sense of positive self-feeling or confidence.

যুক্তি (R) ঃ আত্ম প্ৰতিষ্ঠা প্ৰবৃত্তি আত্মগৰিমা বা আত্মবিশ্বাসৰ লগত সম্পৰ্কিত।

50. Assertion (A) : The Charter Act of 1813 encouraged the spread of education in India.

উক্তি (A) ঃ ১৮১৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আইনে ভাৰতত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰক উৎসাহ দিছিল।

Reason (R) ঃ The Act allotted one lakh rupees annually for educational activities in India.

যুক্তি (R) ঃ এই আইনে ভাৰতত শিক্ষামূলক কাৰ্যৰ বাবে বছৰি এক লাখ টকা ধাৰ্য কৰিছিল।

PART-B

51. **Answer the following questions :** **(Any six)** 2 x 6 = 12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া ঃ (যিকোনো ছটাৰ)

a) 'Education is a tri-polar process'. Explain.

'শিক্ষা এক ত্ৰিপাক্ষিক প্ৰক্ৰিয়া' — বৰ্ণনা কৰা।

b) Write two differences between formal and informal education.

আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ মাজত দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

c) Write two types of teleconferencing.

দুৰালাপ সন্মিলনৰ দুটা প্ৰকাৰ লিখা।

d) Write two advantages of email.

ই-মেইলৰ দুটা সুবিধা লিখা।

e) Write two functions of spinal cord.

মেৰুমজ্জাৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

f) Write two causes of illusion.

ভ্ৰান্ত প্ৰত্যক্ষ হোৱাৰ দুটা কাৰণ লিখা।

g) Write two attributes of sensation.

সংবেদনৰ দুটা ধৰ্ম লিখা।

h) Write two functions of University Grants Commission.

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

i) Examine the role of the Charter Act of 1813 in paving the way for Western Education in India.

১৮১৩ চনৰ চাৰ্টাৰ এক্টে ভাৰতত পশ্চিমীয়া শিক্ষা প্ৰচাৰত কেনেকৈ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল পৰ্যালোচনা কৰা।

52. **Answer the following questions : (Any four)** 4x4=16

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া ঃ (যিকোনো চাৰিটাৰ)

a) Write briefly about the scope of education.

শিক্ষাৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে চমুকৈ লিখা।

b) Write four problems of adolescence.

কৈশোৰ কালৰ চাৰিটা সমস্যা লিখা।

c) Write the duties of teacher and parents in education of infant.

শিশুৰ শিক্ষাত শিক্ষক আৰু অভিভাৱকৰ দায়িত্ব লিখা।

d) "Co-curricular activities are essential for the all-round development of students" Explain. (Answer 150-200 words)

"সহ-পাঠ্যক্ৰমিক কাৰ্যকলাপ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সৰ্বাংগীন বিকাশৰ বাবে অত্যাৱশ্যক।" বৰ্ণনা কৰা। (১৫০ শব্দৰ ভিতৰত)

e) Give a brief description on the "Knowing Process." "জ্ঞান আহৰণ প্ৰক্ৰিয়াটো"ৰ এটা চমু বৰ্ণনা দিয়া।

f) Write four principles of good habit formation.

সু-অভ্যাস গঠনৰ চাৰিটা নিয়ম লিখা।

53. a) What is school pant ? How the availability and quality of physical resources in a school influence the teaching-learning process and student outcomes. 1+4=5

বিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠান কি ? বিদ্যালয়ত ভৌতিক সম্পদৰ উপলব্ধতা আৰু গুণগত মানে কেনেকৈ শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া আৰু শিক্ষাৰ্থীৰ ফলাফলক প্ৰভাৱিত কৰে।

Or/ অথবা

b) What is curriculum ? How the curriculum serves as means to achieve aims of education. 1+4=5

পাঠ্যক্ৰম কাক বোলে ? পাঠ্যক্ৰমে শিক্ষাৰ লক্ষ্যসমূহ পূৰণ কৰাত কেনেকৈ সহায় কৰে ?

54. a) What is Educational Psychology ? Why does a teacher need to study Psychology ? 1+4=5

শিক্ষা মনোবিজ্ঞান কি ? এজন শিক্ষকে কিয় মনোবিজ্ঞান অধ্যয়ন কৰা প্ৰয়োজন ?

Or/ অথবা

b) What is Educational Psychology ? Write briefly about the scope of Educational Psychology. 1+4=5

শিক্ষা মনোবিজ্ঞান কি ? শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

55. a) Mention two personal characteristics of a teacher. Explain the role of teacher as motivator. 2+4=6

এজন শিক্ষকৰ দুটা ব্যক্তিগত গুণাৱলী উল্লেখ কৰা। অভিৰোচক হিচাপে শিক্ষকৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

Or/ অথবা

b) Mention two personal characteristics of a teacher. Analyse the challenges before a teacher in the new context.

এজন শিক্ষকৰ দুটা ব্যক্তিগত গুণাৱলী উল্লেখ কৰা। নতুন পৰিস্থিতিত এজন শিক্ষকৰ সন্মুখত দেখা দিয়া প্ৰত্যাহ্বানসমূহ বিশ্লেষণ কৰা। 2+4=6

56. a) What is meant by Total Literacy Campaign ? Briefly write five characteristics of Total Literacy Campaign 1+5=6

সম্পূৰ্ণ সাক্ষৰতা অভিযান বুলিলে কি বুজা ? সম্পূৰ্ণ সাক্ষৰতা অভিযানৰ পাঁচটা বৈশিষ্ট্য চমুকৈ লিখা।

Or/ অথবা

b) Who appointed Hunter Commission ? Write five major recommendations of Hunter Commission for development of primary education in India. 1+5=6

হাণ্টাৰ আয়োগক কোনে নিযুক্তি দিছিল ? ভাৰতত প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বিকাশৰ কাৰণে হাণ্টাৰ আয়োগে আগবঢ়োৱা পাঁচটা পৰামৰ্শ লিখা।

-ooooo-